

«Ατρόμητη, αστεία και ακαταμάχητη»

Η Σώτη Τριανταφύλλου μιλάει στην «Κ» για την «Κόκκινη Ρόζα», τη βιογραφία της Ρόζας Λούξεμπουργκ σε εικόνες

Της ΜΑΡΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

«Οι περισσότεροι από εμάς μεγαλώσαμε με graphic novels, κόμικς και κινούμενα σχέδια. Τα "Κλασικά εικονογραφημένα" συνόδεψαν την παιδική ηλικία του 20ού αιώνα», λέει η συγγραφέας Σώτη Τριανταφύλλου. Την αναζήτησαμε στο Παρίσι όπου βρίσκεται, για να μιλήσουμε σχετικά με το βιβλίο που μετέφρασε για τις εκδόσεις Πατάκη. Ο τίτλος του είναι «Κόκκινη Ρόζα», μια βιογραφία της Ρόζας Λούξεμπουργκ σε εικόνες - κείμενο και εικονογράφηση της Κέτ Εβανς. Πρόκειται για ένα πολυσέλιδο graphic novel που εξιστορεί την πλούσια ζωή μιας από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες της πολιτικής του 20ού αιώνα, φυσιογνωμία της διεθνούς Αριστεράς, ένα λαϊκό σύμβολο αντίστασης. Μπορεί να γίνει κόμικς η δράση και κυρίως η σκέψη μιας μαρξίστριας διανοούμενης;

«Μέσα από τα κόμικς έχουμε γνωρίσει ιστορικές προσωπικότητες και αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας: είναι μια τέχνη που μας εισάγει στην ιστορία, στην πολιτική και στη λογοτεχνία», σχολιάζει η Σ. Τριανταφύλλου. «Μερικοί άνθρωποι σταματούν εκεί άλλοι προχωρούν σε πιο ενήλικες μορφές ανάγνωσης. Η ποιότητα των σημερινών graphic novels είναι ανώτερη τόσο σε εικαστικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο αφήγησης από τα "Κλασικά εικονογραφημένα" της παιδικής μας ηλικίας».

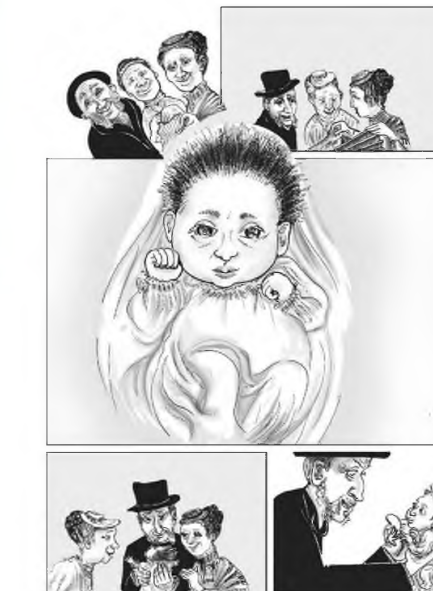
Το βιβλίο είναι μια μυθιστο-

Η «Κόκκινη Ρόζα», σε εικόνες - κείμενο και εικονογράφηση της Κέτ Εβανς (μυθρ. Σώτη Τριανταφύλλου), κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη.

«Η συμβολή της στην επαναστατική σκέψη ήταν "συμβολή" υπό την έννοια ότι δεν αναμασούσε τις ιδέες των άλλων του Λένιν του Μπερνστάιν».

στική περιγραφή αληθινών γεγονότων, και για να δημιουργηθούν οι χαρακτήρες και το σκηνικό έχει χρησιμοποιηθεί φωτογραφικό υλικό. Με γρήγορη αφήγηση, σφικτό

Το κοριτσάκι με τα απείθαρκα κατσαρά μαλλιά έγινε ένα αποφασιστικό παιδί, ξεκινώντας την πολιτική της δράση από τα μαθητικά χρόνια στη Βαρσοβία.

σενάριο και ασπρόμαυρη εικονογράφηση που υιοθετεί την αφηγηματική τεχνική του σινεμά - zoom in και out, κοντινά και γενικά «πλάνα», αισθητικά από τα κινηματο-

γραφικά «Επίκαιρα» των αρχών του 20ού αιώνα-, το βιβλίο αφηγείται τη συναρπαστική ζωή αυτής της ξεχωριστής γυναίκας και δίνει κάποιες πληροφορίες για την Ευρώπη

στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα: για τη Γερμανία στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, για τη μάχη των ιδεών, για την αποτυχημένη εξέγερση της ομάδας «Σπάρτακος» και για τις ανταπάτες των Γερμανών επαναστατών. «Όλα αυτά αποτελούν κληρονομιά της πείρου που είναι η πατριδα μας», λέει η Σώτη Τριανταφύλλου.

Σε μια εποχή στην οποία οι γυναίκες ήταν περιορισμένες στις οικιακές ασχολίες -γεννήθηκε το 1870 στην πόλη Ζάμοσ, στην τότε ελεγχόμενη από τους Ρώσους Πολωνία-, η Ρόζα Λούξεμπουργκ όρμησε μέσα στον κόσμο αποφασισμένη να τον αλλάξει. Το κοριτσάκι με τα απείθαρκα κατσαρά μαλλιά, που ούτε χτένα ούτε καπέλο μπορούσαν να τα κρατήσουν στη θέση τους, έγινε ένα στοχαστικό αλλά αποφασιστικό παιδί που πολλές φορές αναγκάστηκε να υπομείνει προσβολές εκάστης της εβραϊκής καταγωγής της και τις αναπείρισε. Ξεκίνησε την πολιτική της δράση από τα μαθητικά χρόνια στη Βαρσοβία, και στο Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης, όπου φοίτησε, συνάντησε τους μαρξιστές επαναστάτες. Σπούδασε φιλοσοφία, ιστορία, πολιτική, οικονομικά και μαθηματικά. Ήταν μία από τις λίγες γυναίκες στην ενεργό πολιτική σκηνή, ανατρεπτική στις ιδέες της για την κοινωνία και ασυμβίβαστη στην προσωπική της ζωή.

«Ήταν μια Ευρωπαία διανοούμενη και επαναστάτρια που βαριόταν τις κομματικές συνεδριάσεις, έκλεινε διαβάζοντας ρομαντικά

μυθιστορήματα, αγαπούσε τα ζώα (ιδιαίτερα τις γάτες) και ερωτευόταν με πάθος κάθε τρία χρόνια. Ήταν ατρόμητη, αστεία και με ακαταμάχητη εσωτερική λάμψη: έζησε 47 χρόνια σε έναν κόσμο που δεν της άρεζε.

Η συμβολή της στην επαναστατική σκέψη ήταν "συμβολή" υπό την έννοια ότι δεν αναμασούσε τις ιδέες των άλλων του Λένιν ή του Μπερνστάιν», λέει η Σώτη Τριανταφύλλου όταν της ζητάμε να συστήσει με λίγα λόγια τη Λούξεμπουργκ σε κάποιον που ποτέ δεν άκουσε κάτι για εκείνη. Ίσως σε ένα πολύ νεαρό παιδί, αν και η φυσιογνωμία της αποτελεί πλέον μέρος της ευρωπαϊκής συλλογικής μνήμης.

«Η Ρόζα Λούξεμπουργκ δεν έφυγε ποτέ από το προσκήνιο», προσθέτει. «Το 1986 η Μαργκαρέτε φον Τρότα μετέφερε τη ζωή της στην οθόνη. Το 2000 την τοποθέτησε κι εγώ ο' ένα μυθιστόρημα με τίτλο "Το εργοστάσιο των μολυβιών", το 2005 ο Τζοθάνα Ραμπι έγραψε ένα βιορικό με τίτλο "Ρόζα". Ακόμα και η κελώνα-μασκότ του κολεγίου Μπάλοια στην Οξφόρδη ονομαζόταν Ρόζα προς τιμήν της Λούξεμπουργκ. Η Ρόζα Λούξεμπουργκ είναι μέρος της λαϊκής μνήμης, της φαντασίας και της κουλτούρας. Και όπως συμβαίνει σε τέτοιες περιπτώσεις, οι περισσότεροι από όσους την επικαλούνται δεν έχουν ιδέα για το τι ακριβώς πρόβλεψε και τι τη διαφοροποιούσε από τα κινήματα του όχλου».